

Tuenhakijan järjestelmästä tulostama hakemuskopio

Kehittämishanke

HANKKEEN TIEDOT

Hankenumero:

125649

Hakemuksen tila:

Avattu täydennettäväksi

Vireilletulopvm:

31.03.2020

Hakemus:

Sähköinen

PERUSTIEDOT

Hakija**Nimi**

Humanpolis Oy

Y-tunnus

2389484-4

Kunta

UTAJÄRVI

Yhteystiedot**Käyntiosoite**

Valtatie 17 A 7

Postinumero

91500

Toimipaikka

MUHOS

Postiosoite

Valtatie 17 A 7

Postinumero

91500

Toimipaikka

MUHOS

Hakijan www-osoite

www.humanpolis.fi

Vastuuhenkilö**Nimi**

Vesa Krökki

Henkilötunnus

180574-****

Rooli

vastuuhenkilö, allekirjoittaja

Puhelinnumero

0505508513

Sähköpostiosoite

vesa.krokki@humanpolis.fi

Koulutus**Kuvaus****Allekirjoittaja****Nimi**

Vesa Krökki

Henkilötunnus

180574-****

Rooli

vastuuhenkilö, allekirjoittaja

Puhelinnumero

0505508513

Sähköpostiosoite

vesa.krokki@humanpolis.fi

Hankkeen tiedot**Nimi**

Oulujokilaakson uudistuvat retkeilyreitit

Hankkeen toteutuskunta 2014 kuntajaon mukaan

MUHOS

Alue

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus

Tukea haetaan

ELY-keskus

Hankkeen aloituspäivämäärä

01.06.2020

Hankkeen lopetuspäivämäärä

31.12.2022

Hanke on luonteeltaan

Paikallinen/Alueellinen

Hakija esittää hankkeelle ohjausryhmää

Kyllä

Hakija esittää tukea siirrettäväksi toiselle toteuttajalle hankkeen toteuttamiseksi tai hanke on yritysryhmähanke

Kyllä

Hankkeen julkinen kuvaus

Rokua Geopark ja Rokuanvaara valittiin vuoden retkikohteeksi Suomessa vuonna 2018 mikä osoittaa alueen merkittävää potentiaalia luontoliikumisessa sen lisäksi että alue on hyväksytty Suomesta ensimmäisenä UNESCO:n Global Geopark ohjelmaan ja että Rokualla sijaitsee yksi Suomen vanhimmista kansallispuistoista.

Oulujokilaakson, Rokuan ja Oulujärven ulkoilureitit ovat rakentuneet pitkän ajan kuluessa vastaamaan perinteiseen hiihtoa ja patikointia suosivaan kävijä- ja lajiprofiiliin. Ulkonaliikkuminen on monipuolistunut voimakkaasti viimeisten vuosien aikana ja samaan aikaan alueen reittien kunto on rapistunut. Asiakaskysynnän muutokset ovat lisäksi tuoneet mukanaan uusia reittiosuuksia joiden kytkeminen olemassaoleviin reittiosuuksiin on toteutettu väliaikaisratkaisuin (esim. Rokuan monikäyttöura). Saaduissa asiakaspalautteissa tämä näkyy selvästi. Reitit koetaan sekavina ja niillä eksymistä pelätään.

Tällä hankkeella tavoitellaan sekä reittien kunnostamista että niiden parempaa vastaamista nykyiseen laji- ja asiakaskysyntään. Asiakkaiden tarpeisiin vastaamalla varmistamme luonnossa liikkumisen mahdollisuudet sekä luomme alueen yrityksille uusia mahdollisuuksia vahvistaa liiketoimintaansa ja siten alueen elinvoimaa.

Rokua Geopark yrittäjäverkostoon kuuluu noin 50 pientä tai keskisuurta maaseudulla sijaitsevaa yritystä joista pääosa tukee merkittävän osan tuotteistaan alueen luontoon ja siellä liikkumiseen. Hankkeella vahvistetaan myös Rokua Geopark alueen kytkeytymistä voimakkaammin osaksi Oulun kaupungin reittiverkostoa. Tervareitistö toimii tulevaisuudessa entistä tehokkaammin kaupungista maaseudulle ja luontoon johtavana reittinä.

Oman paineensa alueen reittien kunnostamiseen tuo Rokuan kansallispuiston pinta-alan puolitoistakertaistuminen vuoden 2021 aikana. Kansallispuiston raja siirtyy lähemmäs matkailupalvelujen ydinaluetta Rokualla. Tämä aiheuttaa muutostarpeita Rokuan reittien, lähtöpisteiden ja taukopaikkojen osalta.

Siirronsaaaja / Siirronsaja

Tuen siirron saajan nimi/ yrityksen nimi
Metsähallitus

Sopimuspäivämäärä
2020-09-28

Y-tunnus tai Ry-tunnus
0116726-7

HANKESUUNNITELMA

Hakijaselvitys

Humanpolis Oy on hankkeen päätoteuttaja ja koordinoi koko hankkeen toteutumista sekä vastaa toiminta-alueensa, Muhoksen, Utajärven ja Vaalan kuntien hallinnoimilla alueilla tehtävistä toimenpiteistä (Työpaketti 1-1.3). Metsähallitus (Työpaketti 2) on hankkeen osatoteuttaja, joka vastaa toimenpiteistä hallinnoimillaan maa-alueilla.

Humanpolis on solminut aiesopimuksen Metsähallituksen kanssa hankkeen toteuttamisesta. Muhoksen, Utajärven ja Vaalan kunnat antavat hankkeeseen tarvittavan omarahoituksen Humanpoliksen kautta. Metsähallitus vastaa omasta omarahoituksestaan.

Humanpolis Oy vastaa hankkeen hallinnosta sisältäen raportoinnin rahoittajalle, kiplailutusten toteuttamisen sekä toimenpiteiden suunnittelun ja toteutumisen valvomisen. Metsähallitus ja kunnat antavat Humanpoliksen käyttöön osaamistaan ja aikaresurssiaan hankkeen tehokkaan ja tarkoituksenmukaisen toteutumisen varmistamiseksi.

Humanpolis Oy:n edustaja vastaa myös hankkeen kytkeytymisestä laajemmin alueen kehittämiseen ja muihin organisaatioihin kuten Oulun kaupunkiin ja sen Tervareitistöllä tekemiin toimenpiteisiin. Lisäksi Humanpoliksen edustaja on mukana mm. Oulun Seurakuntayhtymän Pyhän Olavin Pyhiinvaellusreitti -hankkeen ohjausryhmässä.

Humanpolis / Päätoteuttaja

Humanpolis Oy on Rokua UNESCO Global Geopark-alueen kuntien: Muhoksen, Utajärven ja Vaalan omistama voittoa tavoittelematon kehittämissyhtiö. Sen tehtävänä on vastata Rokua Geoparkin kehittämisestä sekä vahvistaa alueen elinkeinoelämää. Humanpoliksen taloudelliset resurssit tulevat erillisen sopimuksen perusteella alueen kunnilta, Metsähallitukselta ja Rokua Säätiöltä.

Humanpolis on suunnitellut ja toteuttanut merkittävän määrän hankkeita toimintansa aikana. Vuonna 2020 Humanpoliksessa on käynnissä kaksi EAKR rahoitteista hanketta: Rokua Geopark aikamatka sekä Matkailuviennin Kasvuhanke - Attractive Oulu Region 2020. Molempia hankkeita toteutetaan yhdessä osatoteuttajien kanssa ja Humanpolis on niiden hallinnoija. Humanpoliksella on kokemusta myös Maaseuturahaston hankkeiden toteuttamisesta, viimeisin hanke oli: Kyläpaikat Kartalle! - Alueellisella opastusverkostolla potkua matkailuun ja kylätoimintaan Rokua Geoparkissa. Kyläpaikat -hanketta toteutettiin vuosina 2016-2018.

Nyt haettavan hankkeen osatoteuttajana on Metsähallituksen Luontopalvelut, joilla on merkittävä kokemus hankkeiden toteuttamisesta.

Metsähallitus / osatoteuttaja

Metsähallitus on valtion liikelaitos, jolla on sekä liiketoimintaa että julkisia hallintotehtäviä. Metsähallituksen hallinnassa on reilut 12 miljoonaa hehtaaria valtion omistamia maa- ja vesialueita, ja sen haastavana tehtävänä on hoitaa ja käyttää näitä alueita niin, että ne hyödyttäisivät suomalaista yhteiskuntaa mahdollisimman hyvin. Julkisia hallintotehtäviä ovat muun muassa luonnonsuojelu ja -hoito, eräpalvelut ja maksuttomat retkeilypalvelut. Metsähallituksen Luontopalvelut hoitaa Suomen upeinta luontoa. Organisaatiomme hallinnassa ovat kansallispuistot, valtion retkeilyalueet, Lapin erämaa-alueet ja suurin osa yleisistä vesialueista reitteineen, taukopaikkoineen ja satamineen. Tuomme luontoelämykset ja -kokemukset kaikkien ulottuville tuottamaan terveyttä, tuloja ja työpaikkoja.

Metsähallituksen Luontopalvelut ylläpitää Suomen suosituinta luontoon.fi -retkeilypalvelua, joka tavoittaa vuosittain joka viidennen suomalaisen. Luontopalvelujen hoidossa olevilla alueilla lasketaan vuosittain yli 7 miljoonaa käyntikertaa ja sen ylläpidettävänä on 4595 kilometriä retkeilyreittejä. Vuonna 2018 työtä luonnon hyväksi tehtiin 522 henkilötyövuoden verran, jonka lisäksi työllistimme nuoria, avolaitosvankeja ja saimme apua yli 2500 vapaaehtoiselta luonnonystävältä.

Metsähallituksen Luontopalvelujen toiminta rahoitetaan pääosin valtion budjettivarojen avulla. Vuonna 2020 Luontopalvelujen perusrahoitus yhteensä on 38,8 miljoonaa euroa. Tulorahoitus muodostuu mm. metsästys- ja kalastuslupatuloista (Eräpalvelut) sekä vuokratuloista (Luontopalvelut).

Pohjanmaan - Kainuun Luontopalvelualueella hankkeiden kautta tehty kehittämistoiminta on ollut erityisen vilkasta. Vuonna 2019 oli käynnissä 11 EU-rahoitteisia hanketta, joista 4 maaseutuohjelmasta ja yksi Life- hanke. Hankkeilla on kehitetty luontomatkailun edellytyksiä, parannettu mahdollisuuksia lähivirkistykseen ja edistetty luonnon hyvinvointi- ja terveysvaikutuksiin liittyviä liiketoimintamahdollisuuksia, sekä parannettu luonnon monimuotoisuutta.

Viimeisimpiä Euroopan maaseuturahastosta rahoitettuja luonnon virkistyskäytön edellytyksiä parantavia hankkeita on ollut Syöte MTB, Land of National Parks North ja Iin Röntän satama. Nyt haettava hanke toteutetaan osittain samojen osaajien voimin. Pohjanlahden puistoalueella on sekä hankkeisiin että rakennuttamiseen liittyvää osaamista, jota valtakunnallinen organisaatio täydentää. Metsähallituksen osatoteutuksen henkilöstöllä on vahva osaaminen hankkeen käytännön toteutuksessa ja töiden valvonnassa, opastusviestinnässä ja rakennuttamiseen liittyvissä kilpailutuksissa, ja taloussihteerillä taloushallinnossa. Hankehenkilöstön tukena on muu tiimi luontovalvojista matkailun erikoissuunnittelijoihin, kenttäpäällikköön ja puistonjohtajaan. Hankkeen tekninen suunnittelu ja toteutus tilataan pääosin ostopalveluna.

Tässä hankkeessa Metsähallitus vastaa Rokuan kansallispuistossa tehtävistä kehittämistoimenpiteistä.

Hankkeen tarve ja tausta

Pohjois-Pohjanmaalla, kuten muuallakin Suomessa, eletään retkeilyn kasvun aikaa. Keväällä ja kesällä 2020 Rokuan kansallispuiston kävijämäärät lisääntyivät 26% edelliseen vuoteen verrattuna. Uudet kävijät tuovat mukanaan uudenlaista kysyntää luontomatkailukohteiden retkeilypalveluille. Yhä enenevässä määrin kävijäkunnassa on aloittelevia retkeilijöitä, joille esimerkiksi reittimerkintöjen selkeys on ensiarvoisen tärkeää. Rokua Geopark (Oulujokilaakso, Rokua, Oulujärvi) alueen reitit mukaan lukien Oulusta Rokualle kulkeva Oulujokilaakson Tervareitistö ovat rakentuneet pitkän ajan kuluessa vastaamaan perinteiseen hiihtoa ja patikointia suosivaan kävijä- ja lajiprofiiliin. Luonnossa liikkumisen tavat ovat monipuolistuneet ja muuttuneet voimakkaasti viimeisten vuosien aikana ja samaan aikaan reittien kunto ja opastus on rapistunut. Alueen yritysten ja reittien ylläpitäjien saamista asiakaspalautteissa tämä näkyy selvästi. Reitit koetaan sekavina ja niillä eksymistä pelätään.

Asiakaskysynnän muutokset ovat tuoneet mukanaan myös uusia ja poistettuja reittiosuuksia joiden kytkeminen sekä poistaminen olemassaoleviin reittiosuuksiin on toteutettu väliaikaisratkaisuin (esim. Rokuan monikäyttöura). Tämän lisäksi reitit ja niiden rakenteet, etenkin viitoitus ja pitkospuut, ovat osin päässeet erittäin huonoon kuntoon. Tällä hankella tavoitellaankin sekä reittien kunnostamista että niiden muokkaamista vastaamaan paremmin nykyiseen asiakaskysyntään. Asiakkaiden tarpeisiin vastaamalla varmistamme alueen ihmisten luonnossa liikkumisen mahdollisuudet sekä luomme alueen yrityksille uusia mahdollisuuksia vahvistaa liiketoimintaansa ja siten alueen elinvoimaa. Rokua Geopark yrittäjäverkostoon kuuluu noin 50 pientä tai keskisuurta Oulujokilaakson maaseudulla sijaitsevaa yritystä joista pääosa tukee merkittävän osan tuotteistaan alueen luontoon ja siellä liikkumiseen. Hankkeella vahvistetaan Rokua Geopark alueen yhteyttä Oulun kaupungin reittiverkostoon. Tervareitistö toimii tulevaisuudessa entistä tehokkaammin kaupungista maaseudulle ja luontoon johtavana reittinä.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on myöntänyt Oulun seurakuntayhtymälle 60 000 euron rahoituksen, jonka avulla suunnitellaan Oulujokivartta etenevä, Tervareitistöön tukeutuva Pyhän Olavin pyhiinvaellusreitti. Tämä reitti tulee lisäämään Tervareitistöön ja Rokuan reitteihin kohdistuvaa kiinnostusta ja käyttöä. Pyhiinvaellusreitti tukeutuu nyt uudistettavaan ja kunnostettavaan Tervareitistöön. Humanpolis Oy / Rokua Geopark on edustettuna seurakuntayhtymän hankkeen ohjausryhmässä.

Rokuan kansallispuiston pinta-ala puolitoistakertaistuu vuosien 2020 ja 2021 aikana. Kansallispuiston raja siirtyy lähemmäs matkailupalvelujen ydinaluetta Rokualla. Tämä aiheuttaa muutostarpeita Rokuan reittien, lähtöpisteiden ja taukopaikkojen osalta. Rokuan maasto on erityisen herkkä kulumiselle. Vanhat urat ja polut näkyvät maastossa vielä vuosikymmeniä, varsinkin mikäli niihin kohdistuu käyttöpainetta. Epäselvät risteyskohdat aiheuttavat ikäviä asiakaskokemuksia ja jopa eksymisiä. Tämän vuoksi risteyskohtia pitää selkeyttää opastein ja muilla ratkaisuilla.

Pohjanmaan virkistysverkkoselvityksessä (2015) Rokua - Oulujärven alue on luokiteltu virkistys- ja matkailukäytön ensisijaisena kehittämiskohteena parhaaseen A-merkittävyysluokkaan ja Oulujoki B-merkittävyysluokkaan. Oulujokilaakson tervareitistö on selvityksen mukaan maakunnallisesti merkittävä ylikunnallinen reitti. Rokua - Oulujärven alue sisältyy Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavassa (2005) osoitettuun matkailun vetovoima-alueeseen / matkailun ja virkistyskehittämisen kohdealueeseen.

Luontopolut ja retkeilykohteet ovat Oulun seudulla aktiivisessa käytössä. Alueen noin 250 000 asukkaasta muodostuu iso joukko luontoretkeilyn harrastajia ja palvelujen käyttäjiä Oulun seudulla ja maakunnan kohteissa. Perinteisten patikoinnin ja hiihdon rinnalle tai osin ohikin ovat suosiossa nousseet etenkin maastopyöräilyn kesä- ja talvimuodot. Talvella murtomaahiihdon sijaan usein halutaan pyöräillä, kävellä tai lumikenkäillä. Retkeily on kasvattanut suosiotaan etenkin nuorten aikuisten keskuudessa ja perinteinen maastossa telttailukin on palannut suosituksi yöpymistavaksi. Osa kohteista on myös aktiivisesti matkailu- ja ohjelmalveluja tarjoavien yritysten hyödynnettävinä erityisesti kansainvälisille matkailijoille.

Lähi- ja luontomatkailun osalta on nähty kasvua joka tulee kiihtymään tulevaisuudessa ympäristöarvojen noustessa entistä merkittävämpään rooliin matkakohdetta valittaessa. Lisäksi valtiovallan taholta on odotettavissa voimakasta ohjausta liikennemäärien ja etenkin niistä aiheutuvien päästöjen vähentämiseen. Rokua Geopark alueen kiinnostavuus ja houkuttelevuus Oulun kasvukeskuksen viereisenä matkailualueena tulee kasvamaan merkittävästi. Tällä hankkeella tehdään tulevaisuuden kannalta merkittäviä investointeja ja edesautetaan lihasvoimalla tapahtuvaa liikkumista Oulujokilaakson reittien kautta Rokualle ja myöhemmin edelleen Oulujärvelle. Lisäksi hankkeella edistetään ihmisten luontosuhdetta tekemällä luontoon tutustuminen helpoksi ja turvalliseksi.

Yksi voimakkaasti viime vuosina suosiotaan kasvattanut laji on maastopyöräily, joka on kasvava ja vetovoimainen aktiviteetti niin kotimaisille kuin kansainvälisille matkailijoille. Esimerkiksi Saksassa on lähes 10 miljoonaa harrastajaa, jotka ovat kiinnostuneita matkailukohteista, joissa maastopyöräilyyn on hyvät mahdollisuudet. Joukkoon mahtuu harrastajia, jotka hakevat haastavia reittejä sisältäviä kohteita sekä esimerkiksi perheitä, joille helpot reitit ja hyvät palvelut ovat tärkeitä.

Tämä hanke toteuttaa osaltaan laajempaa tavoitetta kytkeä Tervareitistö muihin Oulun seudun reitteihin ja myöhemmässä vaiheessa tuoda reittiyhteydet lähelle asukaskeskittymiä. Oulun kaupungin visiona on opastaa ja parantaa reitti Sankivaarasta edelleen Oulun pohjoispuolelle Hiukkavaaran suuntaan sekä kaupungin eteläpuolelle Kaakkurin ja uuden Kaakkurin liikuntamaan suuntaan. Näin reitistö saadaan niin matkailijoiden ja paikallisten harrastajien helposti saavutettavaksi ja Oulun lähikohteet sekä koko Rokua Geopark alueen kohteet ovat saavutettavissa myös maastoreitistöjä pitkin. Oulun kaupunki ei ole mukana nyt haettavassa hankkeessa, mutta sen kanssa käydään aktiivista vuoropuhelua ja kaupunki on varaamassa resurssia omalla alueellaan tapahtuvaan Tervareitistön kehittämiseen.

Tervareitistö on yksi virallinen reitti maastoliikkumiseen aina Oulujärvelle saakka. Reitistö on erityisesti talvella ollut aktiivisessa käytössä retkihiihdossa. Haasteena on reitin heikohko kunto ja tunnettavuus sekä sen puutteellinen kytkeytyminen Oulun kaupungin ja Oulun seudun muuhun reittiverkostoon.

Metsähallitus uudistaa parhaillaan tarjoamaansa luonto- ja ympäristökasvatusta. Maastoon sijoitettavat opasteet ovat olennainen osa luonnonsuojelu- sekä retkeilyviestintää ja siten vaikuttavat osaltaan myös luonto- ja ympäristökasvatuksen tavoitteiden toteutumiseen. Perinteisen maasto-opastamisen rinnalle ja tilalle on haettava uusia keinoja, joilla herätetään kiinnostus myös niissä ihmisissä, joille luonnon merkitys itsessään ei ole niin suuri.

Lisäksi Metsähallitus toteuttaa Terveys- ja hyvinvointiohjelmaa 2025, jossa keskiössä on ihmisten hyvinvoinnin lisääminen luonnon avulla. Luonnosta saataviin fyysisen ja psyykkisen hyvinvoinnin kokemuksiin vaikuttaa keskeisesti retkeilypalveluiden monimuotoisuus, laatu, turvallisuus sekä kestävyys.

Hankkeen tavoitteet

Hankkeen päätavoite on saada Oulujokilaakson, Rokuan ja Vaalan Kutujoen reitit ja niiden rakenteet kuntoon siten että ne ovat turvallisia kulkea ja käyttää sekä vastaavat nykypäivän ulkonaliikkujien tarpeisiin.

Hankkeella tavoitellaan myös sitä että lisääntyvät käyttäjämäärät eivät näkyisi negatiivisesti luontokohteiden tilassa. Tästä syystä hankkeessa tehdään kestävännäköisiä toimenpiteitä ja linjataan maastopyöräreittejä uudelleen kulutusta kestäville paikoille. Metsähallitus on käynyt sisäistä keskustelua nyt esitettävistä reittimuutoksista ja ne on todettu mahdollisiksi ja tarkoituksenmukaisiksi, ottaen huomioon myös luontoon kohdistuvien haittojen vähentämisen.

Kunnostamisella ja uudistamisella tavoitellaan matkailun, etenkin lähimatkailun ja luontomatkailun lisääntymistä. Lähimatkailu on ilmastoystävällinen vaihtoehto kaukomatkoille ja luonnossa liikkumisella on merkittäviä myönteisiä vaikutuksia kansanterveyteen. Rokua Geopark alueen kiinnostavuus on viime vuosina noussut huomattavasti myös kansainvälisten matkailijoiden keskuudessa, mikä on tuonut alueen reiteille ja yrityksiin aivan uusia asiakasryhmiä. Matkailua ja sen tarvitsemia kohteita kehittämällä vahvistetaan alueen yritysten toimintamahdollisuuksia luomalla niille uusia vetovoimaisia reittejä ja paikkoja asiakkaiden kohtaamiseen ja palvelemiseen.

Reittien kunnostamisella parannetaan alueen asukkaiden harrastus- ja ansaintamahdollisuuksia sekä parannetaan alueen elinvoimaisuutta ja houkuttelevuutta asuinympäristönä.

Hankkeen toimenpiteet ja toteutustapa sekä riskit toteutuksessa

Hankkeella uudistetaan ja nykyaikaistetaan Rokuan reittien viitoitus ja retkeilyrakenteita sekä parannetaan Tervareitistön opastusta ja rakenteita siten että reitti on turvallinen käyttää. Lisäksi uudistetaan Vaalan kutujoen reitin retkeilyrakenteet. Työn tavoitteena on palvella paremmin alueella liikkuvia retkeilijöitä ja muita sidosryhmiä kuten alueen yrityksiä jotka pohjaavat tuotteensa luontokokemuksiin.

Hankkeeseen palkataan osa-aikaisia työntekijöitä joiden tehtävänä on laatia kilpailutukset, ohjata ja seurata maastossa töiden etenemistä hankkeen aikana sekä raportoida hankkeen rahoittajatahoille. Kilpailutusten laatimiseen ja työn ohjaamiseen osallistuu lisäksi kuntien teknisten toimien edustajat sekä Metsähallituksen henkilöstöä.

Hankkeen toimenpiteet toteutetaan pääosin kilpailutusten pohjalta tehtyinä ostopalveluina. Kilpailuttaminen käynnistetään heti hankkeen saatua myönteisen rahoituspäätöksen. Hankehakemukseen kirjatut hinnat pohjautuvat hakijoiden parhaaseen tietoon tämänhetkisestä hintatasosta sekä saatuun alustavaan tarjoukseen viitoitussuunnitelman mukaisen työn toteuttamisesta.

Toteuttamiseen osallistuvat tahot

Humanpolis Oy hallinnoi ja koordinoi hanketta sekä toteuttaa sitä omistajatahojensa Muhoksen, Utajärven ja Vaalan kuntien edustajana. Metsähallitus osallistuu hankkeeseen osatoteuttajana ja vastaa Rokuan kansallispuistossa tehtävistä toimenpiteistä.

Toteutukset koordinoidaan yhteen Humanpolis Oy:n kautta. Humanpolis raportoi hankkeen rahoittajalle hankkeen toteutumisesta ja laatii maksatushakemukset. Hankkeen toteuttamisesta on laadittu aiesopimus Humanpolioksen ja Metsähallituksen välille.

Hanketta on käsitelty useaan otteeseen Humanpolis Oy:n hallituksessa ja Humanpolis on tehnyt esityksen hankkeen toteutuksesta ja omarahoituksesta Muhoksen, Utajärven ja Vaalan kunnille. Hankkeen ollessa yli vuoden mittainen sen rahoitus käsitellään kuntien valtuustoissa syys-lokakuun 2020 aikana. Muhoksen kunnanvaltuusto on ensimmäisenä hyväksynyt hankkeen kokouksessaan 28.9.

Kestävän kehityksen periaatteisiin hanke vastaa erityisesti edistämällä lähimatkailua, lihasvoimalla tapahtuvaa luonnossa liikkumista sekä luonnon tuntemusta. Rokua UNESCO Global Geopark on sitoutunut toteuttamaan UNESCON kestävän kehityksen tavoiteohjelmaa toiminnassaan (SDG 2030).

Toteuttamisen kohteet ja päätoimenpiteet:

Tervareitistö

- Pitkospuiden uusiminen, korjaaminen tai korvaaminen sorastuksella
- Taukopaikkojen rakenteiden kunnostaminen
- Reittipaalujen uusiminen, korjaaminen ja lisääminen

Rokua

- Reittiverkoston selkeyttäminen, uudet maastopyöräreittiyhteydet, patikointireittien uudelleen linjaaminen, latuverkoston karsiminen ja selkeyttäminen
- Kesä- ja talvireittien viitoituksen rakentaminen
- Taukorakenteiden kunnostaminen ja uudistaminen
- Reittien kestäväminen sorastuksella ja pitkoksilla

Vaalan kutujoki

- Taukorakenteiden kunnostaminen ja uudistaminen
- Pitkospuiden uusiminen

Yksityiskohtainen lista kohteista ja toimenpiteistä löytyy budjettiliitteestä. Liitteenä on myös kerrottu ovatko kohteet uusia vai kunnostettavia ja miten ne on aiemmin rahoitettu.

Hankkeen toimenpiteiden kohteena olevia kohteita kunnostetaan ja ylläpidetään jatkossa kuntien ja Metsähallituksen toimesta. Kuntien tekniset toimet, Rokua säätiö ja Metsähallitus muodostavat Rokua Geoparkin alla toimivan Ympäristöjaoston jossa yhteisesti koordinoidaan reittien ylläpitoa.

Maanomistajien Sopimukset

- Kevään ja kesän 2020 aikana Rokuan reittiverkoston sopimustilanne päivitettiin ja uudistettiin sopimukset tarvittavilta osin. Yksityisten maanomistajien osalta sopimukset ovat toistaiseksi voimassaolevia.
- Metsähallitus on Rokualla merkittävä maanomistaja, sen sopimusta on uudistettu ja esitetty jatkettavaksi kymmenen vuoden mittaiseksi. Sopimus valmis, ja se on parhaillaan allekirjoitettavana Metsähallituksen ja kuntien välisenä. Kuntia edustaa Utajärven kunta.
- Tervareitistön sopimukset on toteutettu reitistötoimituksella ja ovat siten voimassa.

Kilpailuttaminen

Hankkeen toimenpiteet kilpailutetaan kokonaisuuksina siten että Tervareitistön, Rokuan ja Kutujoen kilpailutukset ovat omia kokonaisuuksiaan. Aluekokonaisuuksien kilpailutukset jaetaan lisäksi siten että samankaltaiset työt kilpailutetaan omana kokonaisuutenaan, maanrakennus, puurakennus ja opastusrakenteet. Kilpailutusprosessi tehdään asianmukaisten kanavien (esim. HILMA) kautta kilpailutuslainsäädäntö huomioiden.

Yhteys Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmaan sekä alueelliseen ohjelmaan tai paikalliseen strategiaan. Miten aiemmat hankkeet on huomioitu?

Hankkeella toteutetaan Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman 2014-2020 toimenpidettä M07 Peruspalvelut ja kylien kunnostus maaseutualueilla. Hanke vastaa erityisesti maaseudun pieninfrastruktuurin, kuten vapaa-aikaan ja matkailuun liittyvien rakenteiden parantamiseen ja kehittämiseen, luonnon monimuotoisuuden ja kulttuuriperinnön säilyttämiseen ja sitä kautta alueen matkailullisen vetovoimaisuuden lisäämiseen sekä asumisviihtyvyyden parantamiseen. (Alatoimenpiteet 7.4 ”investoinnit maaseutuväestölle suunnattujen paikallisten peruspalvelujen, vapaa-aika ja kulttuuri mukaan luettuina, ja niihin liittyvän infrastruktuurin perustamiseen, parantamiseen tai laajentamiseen” ja 7.5 ”investoinnit vapaa-ajan infrastruktuurin julkiseen käyttöön, matkailuneuvontaan ja pienimuotoiseen matkailuinfrastruktuuriin”). Hankkeella parannetaan asukkaiden ja matkailijoiden mahdollisuuksia nauttia luonnosta sekä luontomatkailuyritysten edellytyksiä palveluiden kehittämiseen retkeilyrakenteita kunnostamalla. Luonnonympäristön säilymistä ja asukkaiden viihtyisyyttä edistetään luomalla mahdollisuuksia nauttia ja oppia luonnosta. Asukkaiden hyvinvointi ja viihtyisyys, tietoisuus oman alueen kulttuuri- ja luonnonperintökohteista ja niiden arvoista ja matkailullisen vetovoimaisuuden kasvattaminen vahvistavat myös paikallista identiteettiä.

Hankkeella edistetään Pohjois-Pohjanmaan alueellisen maaseudun kehittämisstrategian 2014-2020 päämääriä ”maaseudulla toimivien yritysten toimintaedellytysten ja kilpailukyyn turvaaminen ja kehittäminen” sekä ”maaseutuympäristön viihtyisyyden ja vetovoimaisuuden lisääntyminen”. Hanke tukee painopisteitä d) Matkailu ja e) Asuminen, saavutettavuus ja kulttuuri. Strategian mukaan matkailuun liittyvän infrastruktuurin rakentaminen, palvelun tuotteistaminen sekä matkailupalvelujen korkean laadun varmistaminen vahvistavat maaseutumatkailuyritysten kannattavan liiketoiminnan edellytyksiä. Puhtaan ja monipuolisen luonnon sekä hiljaisuuden kokeminen liitettyä korkeatasoisiin palveluihin on nousemassa myös yhdeksi kansainvälisen matkailun teemaksi. Lähimatkailun edistäminen vapaa-ajan viettotapana on myös yhtenä tavoitteena. Rokua, Oulujokilaakso ja Oulujärvi ovat kiinnostavia kohteita sekä lähi- että kaukomatkailun näkökulmasta, kunhan siihen liittyvät retkeilyrakenteet ovat turvalliset ja asiakaslähtöiset. Strategian avulla edistetään ihmisten hyvää arkea. Hanke parantaa luontokohteiden saavutettavuutta myös paikallisten arjessa Oulusta Vaalaan ulottuvalla alueella. Hanke on yhtenevä alueellisen maaseudun kehittämisohjelman ja strategian kanssa.

Lisäksi se toteuttaa Pohjois-Pohjanmaan alueellista maaseudun kehittämissuunnitelmaa 2014- 2020. Hanke toteuttaa yhtä sen keskeisintä päämäärää eli vahvistaa maaseudulla toimivien yritysten toimintaedellytysten ja kilpailukyyn turvaamista ja kehittämistä, varsinkin erityisesti harvaan asutulla Rokua Geopark- alueella ja ydinmaaseudulla. Hankkeessa tuetaan yritys- ja kylätoiminnan kehittymistä edistämällä ekologista lähimatkailua.

Lisäksi hanke toteuttaa Pohjois - Pohjanmaan matkailuelinkeinon kehittämisstrategiaa 2020, jossa matkailualueiden - ja keskusten olemassaolevan infrastruktuurin ja reittien kehittäminen (sekä tuotteistaminen) on keskeinen strateginen tavoite.

Rokua Geopark alueen matkailun kehittämissuunnitelma valmistui keväällä 2020. Siinä keskeisessä osassa ovat alueen reitit ja niiden kehittäminen vastaamaan nykypäivän käyttömuotoja. Alueelle on jo syntynyt uutta yritystoimintaa varusteiden vuokraamiseen, etenkin maastopyöriä, kanootteja ja lumikenkiä on tarjolla matkailijoiden käyttöön useissa alueen yrityksissä.

Hanke tukee toiminnallaan Oulun Seurakuntayhtymän Pyhän Olavin Pyhiinvaellusreitti -hanketta, jolle Opetus- ja kulttuuriministeriö on myöntänyt 60 000 euron rahoituksen. Hankkeella suunnitellaan Oulujokivartha etenevä, tervareitistöön tukeutuva Pyhän Olavin pyhiinvaellusreitti.

Oulun kaupunki edistää budjettivaroja kaupungin alueella olevan Tervareitistön osuden kunnostamista ja uudistamista. Hanke ja kaupunki tekevät asiassa yhteistyötä koordinaation osalta.

Toiminta-alue, kohderyhmä, hyödynsaajat sekä aikataulu

Hankkeen toiminta-alueena Pohjois-Pohjanmaalla ovat Rokua UNESCO Global Geopark- alueen kunnat: Muhos, Utajärvi ja Vaala.

Hankkeen toimenpiteiden kohderyhmiä ovat erityisesti luonnossa liikkujat; patikoijat, maastopyöräilijät, lumikenkääilijät, kalastajat ja hiihtäjät Oulun seudulla. Maaseudun matkailuyritykset, paikalliset ihmiset sekä myös kansainväliset matkailijat. Hanke tulisi erityisesti hyödyttämään Oulujoen varressa olevia lukuisia pieniä yrityksiä jotka saisivat parantuneen reitistön myötä uusia asiakkaita ja uusia toteutuspaikkoja jonne ohjata asiakkaita.

Kohderyhminä ja hyödynsaajina ovat alueen matkailuyritykset, matkailijat, paikalliset asukkaat, yhdistykset, järjestöt sekä oppilaitokset.

Hankkeen kesto on hieman yli kaksi ja puoli vuotta 1.6.2020- 31.12.2022.

Miten hankkeen toteutumista arvioidaan? Miten hankkeessa syntyvää toimintaa jatketaan hankkeen päättymisen jälkeen?

Hankkeen toteutumista arvioidaan ja seurataan ohjausryhmyöskentelyn yhteydessä sekä toteuttajien muodostamassa projektiryhmässä. Hankkeen toteutuksella on selkeät määrälliset tavoitteet joiden seuraamista tehdään sen ohjausryhmässä.

Hankkeen toiminta jatkuu sen päättymisen jälkeen siten että hankkeen toteuttajatahot ylläpitävät ja markkinoivat reitistöä. Markkinointiin osallistuvat omalta osaltaan myös alueen yritykset mainostaessaan alueen palvelutarjontaa.

Tiedottaminen

Hankkeen tiedotus hoidetaan alkuvaiheessa mediatiedotteella sekä julkaisemalla tieto toteuttajaorganisaatioiden netti- ja some sivustoilla. Hankkeen perustiedot ovat kaikkien näkyvissä www.rokuageopark.fi -sivustolla. Hankkeen julkiset väliaikaiset tiedot kerrotaan Rokua Geoparkin (Humanpolis) facebook-sivustolla ja kansallispuiston osalta myös Rokuan kansallispuiston sosiaalisen median kanavissa sekä kansallispuiston luontoon.fi -sivuilla. Lisäksi asiaa esitellään säännöllisesti Rokua Geopark alueen yrittäjien tapaamisissa (kuukausitulet)

Haettava hanke on

Yleishyödyllinen investointihanke

KUSTANNUKSET JA RAHOITUS

Kustannusmalli

Kustannusmalli	Perustelu kustannusmallin valinnalle
Korvaus todellisista hyväksyttävistä kustannuksista, investointi	Investointihanke

Arvonlisävero sisältyy hankkeen kustannusarvioon

Hakija saa hankkeen kustannuksiin liittyvät arvonlisäverot vähennyksinä takaisin (Arvonlisäverolaki [1501/1993] 10 luku) Hakija saa hankkeen kustannuksiin liittyvät arvonlisäverot palautuksena takaisin (Arvonlisäverolaki [1501/1993] 12 luku) Hankkeen kustannuksiin liittyvät arvonlisäverot korvataan hakijan toimintaansa saamissa valtion myöntämissä rahoitusosuuksissa

Hankkeen kustannusarvio

Kustannuslaji	Summa
Koneet, laitteet ja kalusto	
Rakentaminen	694336.07
Rakennuksen hankinta	
Aineettomat investoinnit	
Arvonlisäverokulut	
Kustannukset yhteensä	694336.07

Hankkeen rahoitussuunnitelma

Rahoituslaji	Summa
Haettava tuki / avustus	486035.24
Kunnan suora rahoitus hankkeeseen	161425.31
Muu julkinen tuki	46875.52
Julkinen tuki yhteensä	694336.07
Yksityinen, rahallinen osuus	
Yksityinen, vastikkeeton työ	
Yksityinen rahoitus	0.0
Rahoitus yhteensä	694336.07
Kokonaisrahoitus	694336.07

Muu julkinen rahoitus

Haetaanko toimenpiteeseen muuta julkista rahoitusta?
Ei

Onko toimenpide saanut muuta julkista rahoitusta?
Ei

TAVOITTEET

Määrälliset

Yleishyödyllinen kehittämishanke	Tavoitetaso	Selitys
Parantuneista palveluista hyötyvän maaseutuväestön määrä	14000.0 hlö	Muhoksen, Utajärven ja Vaalan asukkaat
Tuetussa hankkeessa tehty talkootyötunnit	h	
- joista yli tavoitetason olevat talkootyötunnit	h	
Hankkeen aikana työllistyneiden määrä yht.	htv	
Hankkeet, joissa toteuttajana tai osatoteuttajana on valtion virasto tai laitos	Arviotaso	Selitys
Vuosi 2014	HTV	
Vuosi 2015	HTV	
Vuosi 2016	HTV	
Vuosi 2017	HTV	
Vuosi 2018	HTV	
Vuosi 2019	HTV	
Vuosi 2020	HTV	
Vuosi 2021	HTV	
Vuosi 2022	HTV	
Vuosi 2023	HTV	

Laadulliset

Uusia palveluita	Tavoite	Selitys
Onko hankkeen myötävaikutuksella syntynyt uusia palveluita, tuotteita tai menetelmiä? Kerro, mitä uusia palveluita tuotteita tai menetelmiä on syntynyt.		

ALLEKIRJOITUS

Allekirjoittaja	Allekirjoituspäivämäärä
Vesa Krökki	

LIITTEET

Aiesopimus allekirjoitettu Final 290920.pdf
 Rokua_kesäreitit_9_2020,_myös_poistuvat[1].pdf
 Rokuan opastus.zip
 Tervareitin kestäväointi Kallios_Sotkaj 1_100 000.pdf
 Vaalan kunnan kunnostettavat taukopaikat.pdf
 Tervareitistön kestäväinnin tarkempi aineisto.zip
 Kirvesjärven taukopaikka.zip
 Rokua_patikkareitit_9_2020[1].pdf
 Rokua_talvireitit_9_2020[1].pdf
 Reittihanke budjetti lopullinen syyskuu 2020.xlsx
 Vaalan kunnostettavat taukopaikat kartta.pdf
 Rokuan reittien ja taukopaikan toimenpidesuunnitelmat.zip
 Rokua_maastopyöräreitit_9_2020[1].pdf
 Tervareitin kestäväinnin ja opastuksen kunnostuksen tarvemääritys 9_2020.pdf
 Utanen, Halinsaari ja Matkajärvi PUUCEE _ TOILET x 1400 _ 34 mm - PDF.pdf
 Utajärvi Utasen Kota lupakuva.pdf
 Yhtiöjärjestys Humanpolis Oy.pdf
 Kaupparekisteriote 201219.pdf
 Reittien kestäväinnin kuvaus ja kustannus.zip
 Rakennuslupapäätös_Kirvesjärvi.pdf